

Back to school

Hoe start je goed op?

CED
groep

Als leren je lief is

We helpen je graag met een stappenplan en advies op maat

Op 11 mei mogen scholen en opvang weer leerlingen ontvangen in de klassen. Hoewel leerlingen een gemeenschappelijk kader delen van thuisonderwijs, staat vast dat de verschillen per kind zeer groot zijn. Didactisch, maar ook sociaal-emotioneel. Wij realiseren ons dat het onderwijs opnieuw voor een enorme klus staat. De belangrijkste vragen:

- Hoe zorg je voor een veilig sociaal klimaat?
- Hoe ga je organisatorisch en didactisch om met de verschillen en achterstanden?

Door een veilig sociaal klimaat stimuleer je de kansen om tot leren te komen, maar ook andersom: door de juiste didactische uitdaging zet je leerlingen weer op het spoor. Dit is van positieve invloed op hun sociaal-emotionele ontwikkeling.

Stappenplan voor goede terugkeer

De CED-Groep draagt heel graag bij aan de gelijke kansen voor ieder kind. We ontwikkelden daarom een stappenplan voor een optimaal gebruik van de laatste weken van dit schooljaar. Dit plan is verdeeld in drie fasen:

1. Opstartfase

Wat kun je **nu** doen in afwachting van de leerlingen?

2. Naar school

Wat kun je **straks** doen wanneer de leerlingen weer op school zijn?

3. Afronding

Wat doe je **later**, kijkend naar het nieuwe schooljaar?

Bij iedere fase geven we je didactische en pedagogische tips. Het stappenplan is niet bedoeld om zaken voor te schrijven. Gebruik wat interessant en toepasbaar is en doe er je voordeel mee! Houd in het achterhoofd dat er verschil in opstart is tussen PO en SO/SBO, omdat PO gedeeltelijk begint en SO en SBO weer volledig open gaan.

De CED-Groep helpt graag bij de hervatting van het onderwijs en kinderopvang.

Hoe is het nu, met de kinderen, die na lange afwezigheid weer terug school of de opvang gaan? Hoe staan ze er sociaal-emotioneel voor en wat is didactisch de stand van zaken? Wij zijn diep onder de indruk van de vele creatieve oplossingen die wij vanuit het veld horen. Op het gebied van onderwijs op afstand en digitalisering zijn er grote sprongen voorwaarts gedaan. Indrukwekkend!

STAPPENPLAN PO/SO/SBO

Fase 1: Voorbereiding

Didactisch / organisatorisch

Er zullen zeker achterstanden zijn. Neem daarom verstandige beslissingen en gebruik effectieve programma's om deze achterstanden weg te werken.

- Maak een overzicht van de cruciale leerdoelen die ingehaald moeten worden.
- Doe dit *niet* voor alle vakken. Beperk je tot de hoofdvakken: TL, BL, SP, REK, TAAL.
- Vul dit overzicht aan met de doelen die nieuw zijn in de periode van 11 mei tot het einde van het schooljaar.
- Behandel niet alles uit de methode. Gebruik alleen de lessen die gaan over de belangrijke doelen (punt 2 en 3). Kijk dus kritisch en bied alleen de stof aan die noodzakelijk is en oefenstof die hierop aansluit.
- Maak je lesrooster leeg en plan de hoofdvakken en de gymlessen in volgens de normale lestijden. Vervolgens plan je extra lestijd voor de hoofdvakken in op alle plekken die nog vrij zijn. Kijk per vak wat er nodig is. Hoeveel doelen, wat heeft je groep vooral nodig? Maak de lessen niet veel langer, want dat houden de leerlingen niet vol. Dus zorg voor veel afwisseling.
- Maak een goede planning, zodat je zelf het overzicht hebt en houdt.
- Maak de lesstof van de hoofdvakken compact. Laat de andere vakken tot de zomer even voor wat ze zijn. Uiteraard is dit niet de meest wenselijke situatie, maar voor dit moment wel een effectieve manier om eventuele achterstanden weg te werken.
- Communiceer niet alleen goed met de leerlingen, maar ook met de ouders. Laat ze weten wat jullie aanpak gaat zijn en wat ze kunnen verwachten.

Back to school - Hoe start je goed op?

Pedagogisch / sociaal-emotioneel:

Het is belangrijk de terugkeer van leerlingen sociaal-emotioneel goed voor te bereiden. Tips hiervoor kunnen zijn:

- Zorg vanuit de school voor een helder plan over de terugkeer van jullie leerlingen en communiceer dit op hoofdpunten met de ouders/verzorgers.
- Stuur ouders/verzorgers een kort vragenlijstje over de ervaringen van hun kind tijdens de thuisperiode.

[Je vindt de vragenlijst hier →](#)

Fase 2: Naar school

Didactisch / organisatorisch

Het zal weer even wennen zijn, en er moet ook nog veel gebeuren. Hoe leid je dit in goede banen?

- Heb veel oog voor de intensieve leerlingen. Geef goede verlengde instructie en laat ook deze leerlingen veel samenwerken.
- Maak een goede planning zodat je zelf het overzicht hebt en houdt.
- Zorg voor veel tussentijdse controle. Verloopt de ontwikkeling als gehoopt? Voor welke leerlingen moet je herhaling bieden?
- Zorg voor heel veel oefentijd: leerlingen moeten hard aan het werk.
- Zorg voor verwerkingstijd. Lesstof moet inslijpen door er veel mee te oefenen. Controleer regelmatig hoeveel oefentijd nog nodig is.
- Gebruik verschillende coöperatieve werkvormen voor de afwisseling.
- Goede differentiatie is belangrijker dan ooit. Zet methode-gebonden toetsen vooraf in om te bepalen met welke kinderen je nog intensieve instructie en begeleiding moet doen. Leerlingen die de doelen beheersen gaan dus niet weer alles herhalen. Zij kunnen bijvoorbeeld een extra vak erbij pakken als ze klaar zijn.
- Zorg voor een rijk leesaanbod, maak veel tijd voor lekker lezen en... lees voor!
- Maak alle leermomenten effectief voor alle leerlingen.
- Leerlingen gaan echt begrijpen dat ze flink aan de bak zullen moeten. Leg ze dit goed uit en doe een beroep op hun eigen verantwoordelijkheid. Laat ze meedenken in afspraken en aanpak. Hiermee maak je ze mede-eigenaar.
- Maak het leren een feest en leer kinderen om te genieten van het feit dat ze weer op school “mogen” zijn.
- Beloon leerlingen voor grote inzet.
- Houd de ouders goed op de hoogte van de vorderingen van leerlingen.

Back to school - Hoe start je goed op?

Pedagogisch / sociaal-emotioneel:

Na een lange periode van afwezigheid start er opnieuw een groepsdynamisch proces.

De fasen van forming, storming, norming worden weer doorlopen, maar anders dan normaal. Eerst zullen de leerlingen blij zijn dat ze weer naar school mogen, maar na verloop van tijd zal er toch een storming fase komen waarin de leerlingen opnieuw op zoek gaan naar hun plek in de groep. Hoe beter de norming in de eerste weken wordt gedaan, hoe beter de storming fase verloopt en de kans op een positieve sfeer in de groep of groepjes kan ontstaan.

Zie ook

[Cursus Grip op de groep →](#)

[De Vreedzame School →](#)

- Maak tijd om de afgelopen periode met leerlingen te bespreken. Je kunt hiervoor gebruikmaken van deze [handige praatkaartjes →](#).
- Vind een goede balans tussen sociaal-emotioneel en didactisch handelen.
- Je kent je leerlingen goed. Schat emotionele uitingen goed op waarde, ontvang en durf ook te begrenzen.
- In de maatschappij is er een nieuwe situatie ontstaan. In het dagelijks leven zijn de leerlingen daar al aan gewend geraakt maar hoe gaan we dat doen op school? Maak afspraken over omgaan met elkaar en de nieuwe afspraken.
- Laat leerlingen meedenken over het groepsdoel, de verwachtingen en de afspraken. Bijvoorbeeld: 'we zorgen ervoor dat we gezond blijven', we verwachten dat iedereen zich aan de afspraken houdt', 'we wassen onze handen bij binnenkomst, we houden afstand'.
- Geef informatie over hoe het nu verder gaat en bied veiligheid met het aangeven van grenzen.
- Lekker aan het werk zijn met de doelen helpt kinderen bij de verwerking.
- Verzamel data op pedagogisch gebied: wat hebben jouw leerlingen nodig van jou?

Fase 3: Afronding

Didactisch / organisatorisch:

Het schooljaar is nog maar kort, maar neem desondanks de tijd om dit goed af te sluiten. Kijk vooruit en maak verantwoorde keuzes voor het nieuwe schooljaar, want de kans bestaat dat nog niet eventuele achterstanden zijn ingehaald. Besteed tijd aan een warme overdracht en het schrijven van een goed groepsplan voor volgend jaar, waarin voor jouw groep helder is welke herhaaldoelen aan bod moeten komen.

- Laat niet alle leerlingen met een achterstand doubleren.
- Neem CITO-E toetsen gewoon af. Niet om kinderen op te beoordelen, maar om een heel goed beeld te hebben van de doelen die herhaald moeten worden. Neem de toetsen wel pas zo laat mogelijk in dit schooljaar af.
- Maak een goede evaluatie van je onderwijs, zodat je in het nieuwe schooljaar meteen de juiste keuzes kunt maken.
- Hebben de leerlingen de einddoelen behaald? Wanneer dat niet zo is, worden dit herhaaldoelen voor volgend jaar.
- Hoeveel herhaaldoelen zijn er? Hoe ga je het aanbod van deze herhaaldoelen in komend jaar organiseren?
- Trek zelf conclusies na afloop van deze intensieve periode: wat heb je geleerd van je werkwijze? Wat was effectief en wil je meenemen naar volgend jaar?

Pedagogisch / sociaal-emotioneel:

Zorg voor een warme overdracht naar je collega's, met name over de leerlingen waar je de afgelopen periode zorgen om had.